

15.4.2024

Kymenlaakson hyvinvointialueen tietosuojapolitiikka

LIITE 1: Terminologia

2024

15.4.2024

Kymenlaakson hyvinvointialueen tietosuojapolitiikka LIITE 1: Terminologia

Anonymisointi: Henkilötiedon tunnistettavuuden poistaminen siten, että yhdistäminen rekisteröityyn ei enää ole mahdollista.

Hallinnolliset seuraamukset: Valvontaviranomaisen määräämät seuraamukset koskien tietosuoja-asetuksen vaatimusten laiminlyöntejä. Koskee sekä julkisia että yksityisiä toimijoita.

Henkilötieto: Kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot (esim. nimi, henkilötunnus, kuva, biometrinen tai geneettinen tieto). Tunnistettavissa olevana pidetään henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen tai yhden tai useamman henkilölle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella.

Henkilötietojen eheys ja luottamuksellisuus: Tietojen säilyttäminen muuttumattomina ja turvallisesti siten, että niihin pääsevät käsiksi vain sellaiset henkilöt, joiden työtehtävien hoitamiseksi tiedot ovat välttämättömiä. Luottamuksellisuus varmistetaan joko lainsäädännön tai sopimusten kautta.

Henkilötietojen erityiset tietoryhmät, arkaluonteiset henkilötiedot: Tiedot, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittinen mielipide, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, geneettisiä tietoja, terveyttä koskevia tietoja, tai seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja. Erityisiä tietoryhmiä koskeva käsittely on erikseen säänneltyä.

Henkilötietojen käsittelijä: Luonnollinen tai oikeushenkilö, viranomainen, virasto tai muu elin, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän toimeksiannosta.

Henkilötietojen käsittely: Kaikenlaiset toiminnot, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä hyödyntäen tai manuaalisesti. Käsittelyä ovat esimerkiksi henkilötietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, jäsentäminen, säilyttäminen, muokkaaminen, haku, käyttö, luovuttaminen, levittäminen tai saattaminen muutoin saataville, yhteensovittaminen, yhdistäminen, rajoittaminen, poistaminen ja hävittäminen.

Henkilötietojen minimointi: Henkilötietoja tulee kerätä ainoastaan siinä määrin, kuin se on välttämätöntä kyseessä olevan tehtävän hoitamiseksi.

15.4.2024

Henkilötietojen tietoturvaloukkaus: Tahallinen tai tahaton tapahtuma, jonka seurauksena on henkilötietojen lainvastainen käsittely. Loukkauksesta seuraa siirrettyjen, tallennettujen tai muuten käsiteltyjen henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen tai saanti.

IRT: Incident Responsible Team. Selvitystyöryhmä, joka kokoontuu laajojen tietoturvapoikkeamien selvityksen yhteydessä. Koordinoi poikkeaman selvitystyötä.

Kyberturvallisuus: Kyberturvallisuudessa tunnistetaan, ehkäistään ja varaudutaan (yhteiskunnalle ja organisaatiolle) merkittävien ICT-toimintojen häiriöihin. Se yhdistää laajalaisesti riskienhallinnan, tietoturvallisuuden, tietosuojan, jatkuvuuden hallinnan, sekä varautumis- ja toipumissuunnittelun kokonaisuuksia.

Lapsen henkilötietojen käsittely: Tietotoyhteiskunnan palvelujen tarjoaminen suoraan lapselle, lapsen henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos lapsi on vähintään 13-vuotias.

Käyttötarkoitussidonnaisuus: Henkilötietoja voidaan kerätä ja niitä voidaan käsitellä vain rekisterin ilmoitetun käyttötarkoituksen ja oikeusperusteen mukaisesti.

Osoitusvelvollisuus: Osoitusvelvollisuuden (accountability) avulla organisaation tulee kyetä näyttämään, että se on huolehtinut seuraavista henkilötietojen käsittelyn osa-alueista:

- lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys
- käyttötarkoitussidonnaisuus
- tietojen minimointi
- täsmällisyys
- säilytyksen rajoittaminen ja
- eheys ja luottamuksellisuus.

Profilointi: Mikä tahansa henkilötietojen automaattinen käsittely, jossa arvioidaan kyseisen henkilön henkilökohtaisia ominaisuuksia henkilön tietoja käyttäen. Erityisesti analysoidaan tai ennakoitaan työsuoritukseen, taloudelliseen tilanteeseen, terveyteen, henkilökohtaisiin mieltymyksiin tai kiinnostuksen kohteisiin, luotettavuuteen tai käyttäytymiseen sekä sijaintiin tai liikkeisiin liittyviä asioita. Profiloointia käytetään lukuisissa sosiaalisen median palveluissa ja osassa päätelaitteita käytössä olevissa sovelluksissa.

15.4.2024

Pseudonymisointi: Henkilötietojen käsittelemistä niin, että tietoja ei voida enää suoraan yhdistää tiettyyn rekisteröityyn käyttämättä lisätietoja. Tällaiset lisätiedot tulee säilyttää erillään ja niihin sovelletaan teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan, ettei tällaista yhdistämistä tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan henkilöön tapahdu.

Rekisterinpitäjä: Luonnollinen tai oikeushenkilö, julkinen viranomainen, virasto tai muu elin, joka yksin tai yhteistyössä muiden kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot.

Rekisteröity: Henkilö, jonka henkilötietoja käsitellään.

Riskien arviointi: Tietoturvaloukkauksen tai henkilötietojen tietoturvaloukkauksen aiheuttaman tietoihin tai henkilötietoihin kohdistuvien uhkien ja haavoittuvuuksien arvottaminen vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella. Tietosuoja-asetuksen mukainen riskien arviointi on tehtävä rekisteröidyn näkökulmasta.

Seuraamusmaksu: Hallinnollinen seuraamusmaksu on yksi Tietosuoja-valtuutetun toimiston käytettävissä olevista korjaavista toimivaltuuksista. Seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, valtion liikelaitoksille, kunnallisille viranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille, tasavallan presidentin kanslialle eikä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle eikä niiden seurakunnille, seurakuntayhtymille ja muille elimille.

Sisäänrakennettu ja oletusarvoinen tietosuoja: Tietosuojaperiaatteiden sisällyttäminen aikaisessa vaiheessa henkilötietojen käsittelyn osaksi. Periaatteiden huomioiminen käsittelytapojen määrittelyn ja itse käsittelyn yhteydessä, siten että varmistetaan käsittelyn vastaavuus tietosuoja-asetuksen vaatimusten kanssa. Rekisterinpitäjän tulee toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet ja menettelyt, jotta mm.

- oletusarvoisesti kerätään vain henkilötietoja, jotka ovat välttämättömiä ja tarpeellisia käsittelytarkoituksen kannalta
- tietoja ei kerätä eikä säilytetä suurempia määriä eikä kauemmin kuin on tarpeellista kyseiseen tarkoitukseen
- henkilötietoja ei oletusarvoisesti saateta rajoittamattoman henkilömääränsaataville
- taataan rekisteröityjen oikeuksientoteutuminen

Tietosuoja-asetuksen vaatimusten toteutuminen tulee taata määrittelyvaiheesta aina koko käsiteltävien henkilötietojen elinkaaren loppuun.

15.4.2024

Säilytyksen rajoittaminen: Henkilötietojen säilyttämiselle lainsäädännössä, muussa viranomaisten ohjeistuksessa tai arkistonmuodostamissuunnitelmassa (tiedonohjaussuunnitelma) asetettu määräaika, jonka jälkeen tiedot on tuhottava. Vaihtoehtoisesti kyseeseen voi tulla lainmukainen peruste, jos säilyttämisen rajoittamisesta poiketaan.

Tiedollinen itsemääräämisoikeus: Rekisteröidyn oikeus henkilötietojensa kohtaan. Näihin oikeuksiin kuuluvat asetuksen mukaisesti mm. pääsy tietoihin, tietojen oikaiseminen ja poistaminen, oikeus rajoittaa käsittelyä ja oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen. Tiedolliseen itsemääräämisoikeuteen kuuluu keskeisesti oikeus saada tietoa henkilötietojen käsittelystä.

Tietosuoja: Tietosuojalla tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on suojata rekisteröidyn henkilön yksityisyys, oikeudet ja vapaudet henkilötietojen käsittelyssä.

Tietoturvaloukkaus: Tahallinen tai tahaton tapahtuma, jonka seurauksena organisaation omistamaa tai hallinnoimaa tietoa on joutunut valtuudettoman henkilön käyttöön, tai joku on tahallaan tai tahattomasti estänyt organisaation tietojen käsittelyn organisaatiolle ominaisella tavalla ja sen omistamilla tai hallinnoimilla tietojenkäsittelylaitteilla.

Tietoturvapoikkeama: Tahallinen tai tahaton tapahtuma tai olotila, jonka seurauksena organisaation vastuulla olevien tietojen ja palvelujen eheys, luottamuksellisuus tai tarkoituksenmukainen käytettävyytensä on tai saattaa olla vaarantunut. Katso myös kohta henkilötietojen tietoturvaloukkaus ja tietoturvaloukkaus.

Tietosuojan sertifiointimekanismit: Tietosuojaa koskevia sertifiointimekanismeja, tietosuojasinettejä ja -merkkejä kannustetaan ottamaan käyttöön erityisesti Euroopan Unionin tasolla. Niiden tarkoitus on osoittaa, että rekisterinpitäjä ja/tai käsittelijä, jolle sertifikaatti, sinetti tai merkki on myönnetty, noudattaa hyvää tietojenkäsittelytapaa ja asetuksen vaatimuksia.

Euroopan tietosuojaneuvosto tulee kokoamaan kaikki saataville tulevat sertifiointimekanismit julkisesti nähtäville.

Tietosuojapolitiikka: Rekisterinpitäjän ~~johtajan~~ hyväksymä näkemys tietosuojan päämääristä, periaatteista ja toteutuksesta.

Tietosuojavastaava: Tietosuoja-asetuksen määrittelemä rooli organisaatiossa, jonka rekisterinpitäjän ja henkilötiedon käsittelijän on nimettävä määritellyissä tilanteissa. Asetus määrittelee myös tietosuojavastaavan aseman ja toimenkuvan.

15.4.2024

Tietotilinpäätös: Organisaation laatima vapaaehtoinen raportti, joka antaa kokonaiskuvan organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta. Raportti on tarkoitettu johdon työkaluksi ja lisäämään sidosryhmien luottamusta siihen, että organisaatio noudattaa hyvää ja sääntelyn mukaista tietojenkäsittelytapaa henkilötietojen käsittelyssä. Raportin informaatio on tärkeää myös tietosuojavastaavien työlle. Tietotilinpäätöstä voidaan käyttää yhtenä keinona tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuden toteuttamisessa.

Tietoturvallisuus: Järjestelyt, joilla pyritään varmistamaan tiedon käytettävyys, eheys ja luottamuksellisuus. Tietoturvallisuus on riskienhallintaa ja osa yritysturvallisuutta.

Vaikutustenarviointi (Tietosuojaan vaikutustenarviointi, Data Protection Impact Assessment DPIA): Suunniteltujen henkilötietojen käsittelytoimien vaikutusten arviointi tietosuojaan ja yksilön vapauksiin liittyen. Jos käsittely todennäköisesti aiheuttaa yksilön oikeuksien ja vapauksien kannalta suuren riskin, rekisterinpitäjän on ennen käsittelytoimien aloittamista toteutettava tietosuojaan vaikutustenarviointi ja määriteltävä toimenpiteet, joilla riskiä voidaan hallita. Arviointi on tehtävä yhteistyössä tietosuojavastaavien kanssa.